

KALLELSE

Härmed kallas SKKF:s Etiska råd till sammanträde

Tisdagen den 11 november kl. 12.00-14.30

Mötet hålls i SKKF:s lokaler på Sveavägen 116 i Stockholm.

Mötet inleds med en enklare lunch kl. 12.00

Meddela din medverkan på mötet till katarina.ahlman@skkf.se

1. Mötets öppnande
2. Val av justerare
3. Frågor att behandla
4. Datum för nästa möte

Följande frågeställningar finns att behandla

1. Kan man återuppta en återlämnad gravplats på nytt för att gravsätta en kista i en redan nyttjad kistgrav? Med den "nyupplåtna" kistan placerad ovanpå den första gravsatte.
2. Är det etiskt att använda en motordriven jordstamp för att skynda på processen för att återställa graven efter gravöppning ?
Hur ställer sig Etiska rådet till att vattna ner jord i synliga hål?
3. Är det etiska att på kyrkogården bygga en trappa av återlämnade gravstenar?
4. Hur uppfattas det ur ett etiskt perspektiv att transportera kistor till och ifrån förrättningar i ett specialbyggt släpfordon, en "kistvagn" (släpvagn) efter en bil?
5. Kan man tillåta övernattningar i tält vid kyrkan/kyrkogården eller dess närhet?
6. Frågor från Kiruna pastorat där en minneslund eventuell ska flyttas, kyrkan är redan flyttad. Ur ett Etiskt perspektiv:
 - a) Ska de flytta hela minneslunden? Kommer allt med? Vart ska de flytta den? De askor som ligger där riskeras att blandas även om det varit markfryst.
Det handlar om minst 2000.
 - b) bör det ske endast en symboliskt flytt?
 - c) Kan man "avgrava" platsen. Det kommer inte att bli ett slukhål. LKAB planerar ett parkområde i hela det området där kyrkan legat och där Maria kapellet står idag.

Protokoll nr 9 fört vid sammanträde med SKKF:s Etiska råd för begravningsverksamheten, den 11 november 2025.

Plats: SKKF:s kansli, Sveavägen 116 i Stockholm

Närvarande ledamöter: Knut Weibull, ordförande
Lars Sandman, via teams
Esbjörn Hagberg
Örjan Wallin
Jan Olov Andersson

Dessutom närvarade: Dennis Jansson, sekreterare

Mötets öppnande § 1

Ordförande hälsade alla välkomna till dagens möte.

Val av justerare § 2

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll valdes Jan Olov Andersson.

Dagens frågor § 3

Kan man återuppta en återlämnad gravplats på nytt för att gravsätta en kista i en redan nyttjad kistgrav? Med den "nyupplåttna" kistan placerad ovanpå den första gravsatte?

Etiska rådet anser inte att detta är en etisk fråga utan hänvisar till gällande lagstiftning.

Det går bra att använda en redan använd grav. Detta under förutsättning att gravrätten har löpt ut och att gravplatsen är återlämnad till förvaltningen. Självklart ska inte det redan gravsatta stoftet skadas vid gravgrävningen.

Är det etiskt att använda en motordriven jordstamp för att skynda på processen för att återställa graven efter gravöppning? Hur ställer sig Etiska rådet till att vattna ner jord i synliga hål??

Etiska rådet anser att man bör vara mycket försiktig med olika metoder för att packa jorden vid återfyllning av en grav. Om man ska packa jorden är det viktigt att inte göra någon åverkan på kistan. För att lösa det skall det vara ett rejält lager jord på kistan innan man börjar komprimera. Att använda vatten bedöms inte vara etiskt korrekt. Viktigt är också att tänka på dem som besöker begravningsplatsen och kan se det arbete som utförs på graven. Vi ska alltid arbeta på så sätt att de anhöriga skulle kunna stå och se på när vi arbetar.

Är det etiskt att på kyrkogården bygga en trappa av återlämnade gravstenar?

Etiska rådet anser att det inte är något problem att använda gravstenar för till exempel ett trappbygge. Detta under förutsättning att gravstenen har tillfallit huvudmannen och att den inte är kulturhistoriskt intressant. Vid all användning av gamla gravstenar ska man se till att texten inte blir synlig. Ett alternativt kan vara att avidentifiera dem innan användning. Man kan till och med tänka att det är mer etiskt att använda dem på detta sätt än att skicka dem på kross.

Hur uppfattas det ur ett etiskt perspektiv att transportera kistor till och ifrån förrättningar i ett specialbyggt släpfordon, en "kistvagn" (släpvagn) efter en bil?

Etiska rådet anser att det inte något problem med denna typ av kisttransport under förutsättning att vagnen enbart används för detta ändamål. Den måste dock vara säker ur alla aspekter samt att all hantering ska vara så pietetsfull som det går. För ytterligare förtydliganden se Etiska rådets protokoll nr 4, den 2 juni 2022. § 3, Dagens frågor, Transport av avlidna, kan man transportera kistor med avlidna i vilket fordon som helst?

Kan man tillåta övernattningar i tält vid kyrkan/kyrkogården eller dess närhet?

Etiska rådet anser att det är direkt oetiskt att tälta på kyrkogården och i direkt anslutning till byggnader i dess närhet. I övrigt gäller allemansrätten. Det är viktigt är att inte störa andra människor.

Frågor från Kiruna pastorat där en minneslund eventuell ska flyttas, kyrkan är redan flyttad. Ur ett Etiskt perspektiv:

Etiska rådet kan bara ge svar på en generell nivå eftersom vi inte har sett det på plats och känner till alla fakta.

a) Ska de flytta hela minneslunden? Kommer allt med? Vart ska de flytta den? De askor som ligger där riskeras att blandas även om det varit markfryst. Det handlar om minst 2000.

Etiska rådet anser att om det går att flytta hela minneslunden utan att skada eller blanda askorna vore det inte oetiskt att göra. Det går troligtvis inte att flytta alla askor utan att de blandas eller skadas, därför bör man inte göra det. Om förutsättningar finns är det viktigt att allmänheten har tillgång att besöka minneslunden även framgent.

b) bör det ske endast en symboliskt flytt?

Etiska rådet anser att det inte är oetiskt att göra en symbolisk flytt, förutsatt att den ursprungliga platsen fortfarande är tillgänglig. Symbolisk flytt leder till att de som vill besöka den gamla minneslunden kan fortsätta med det och de som vill besöka och använda den nya kan använda den.

c) Kan man "avgrava" platsen. Det kommer inte att bli ett slukhål. LKAB planerar ett parkområde i hela det området där kyrkan legat och där Mariakapellet står idag.

Etiska rådet anser att om minneslunden fortfarande är tillgänglig att besöka och inte kommer att försvinna i ett slukhål är det inte etiskt med en nedläggning. Ska en nedläggning ske är det en fråga för Länsstyrelsen.

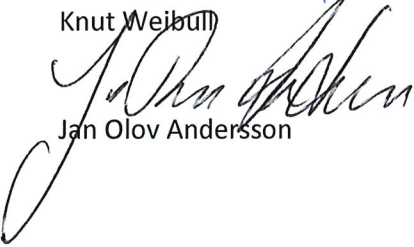
4. Nästa möte

Nästa möte med SKKF:s Etiska råd äger rum onsdagen den 6 maj 2026 kl. 12:00 på Sveavägen 116 i Stockholm.

Justeras

Knut Weibull

Jan Olov Andersson

Vid protokollet

Dennis Jansson